

Answers to questions from readers on
Avian Influenza

This information is brought to you by the Ministry of Health and WHO

អ៊ិន ម៉ិន
In Morn

គិលានុប្បដ្ឋាកមធូរម
 Secondary nurse

ផ្នែកពិគ្រោះជំងឺ
 Outpatient department

មណ្ឌលសុខភាពថាឡាបរិវាត់ ស្រុកប្រតិបត្តិស្ទឹងត្រែង ខេត្តស្ទឹងត្រែង
 Thalaborivat HC, Steung Treng OD, Steung Treng province

- តើមានវិធីណាដើម្បីសំគាល់ពីភាពខុសគ្នារវាង ផ្តាសាយធម្មតា និង ផ្តាសាយបក្សីនៅលើមនុស្ស ?
- តើផ្តាសាយបក្សីអាចឆ្លងពីមនុស្សម្នាក់ទៅមនុស្សម្នាក់ទៀតដែរឬទេ? ដោយរបៀបណា ?
- តើមានកត្តាអ្វីខ្លះដែលធ្វើអោយមនុស្សងាយចំលងមេរោគផ្តាសាយបក្សី?

How do we notice the difference between normal flu and bird flu in humans? Can bird flu transmit between humans? And how? What are the factors that make humans easy to get bird flu?

ជំងឺផ្តាសាយធម្មតា ឬផ្តាសាយតាមរដូវកាលជាញឹកញយខ្លះបណ្តាលឱ្យមនុស្សកើតជំងឺ ហើយអាចងាយចំលងដល់ មនុស្សដទៃទៀតបាន ។ ជាទូទៅចំពោះអ្នកដែលមានសុខភាពល្អ វិរុសជំងឺផ្តាសាយធម្មតាអាចបង្កឱ្យមានជំងឺស្រាល (ដោយមានក្អក ក្អកក្តៅ និងអស់កំលាំង) ដែលមិនចាំបាច់ប្រើថ្នាំព្យាបាលទេ ។ ក្រុមមនុស្សខ្លះ ដូចជាមនុស្សចាស់ កុមារ និងអ្នកដែលមានប្រព័ន្ធភាពសុខភាពខ្សោយ ឬអ្នកមានជំងឺស្នូត មានការប្រឈមនឹងការកើតជំងឺនេះយ៉ាងធ្ងន់ធ្ងរ ។

ជំងឺផ្តាសាយបក្សីមិនមែនជាជំងឺដែលកើតញឹកញាប់នោះទេ ។ ជំងឺនេះមិនទាន់បានសម្របខ្លួនវាឱ្យបានពេញលក្ខណៈក្នុងការចំលងនៅក្នុងខ្លួនមនុស្សនៅឡើយទេ ដូច្នេះហើយទើបមានជំងឺផ្តាសាយបក្សីនៅលើមនុស្ស ដែលបានបញ្ជាក់មានចំនួនតែ ២៩១ករណីប៉ុណ្ណោះនៅទូទាំងពិភពលោក(កម្ពុជាមាន ៧ករណី) ។ ទោះជាយ៉ាងណាក៏ដោយ ជំងឺផ្តាសាយបក្សីគឺជាជំងឺធ្ងន់ធ្ងរមួយ ហើយភាគច្រើននៃជំងឺនេះបានបណ្តាលឱ្យស្លាប់ ។ ភាគច្រើននៃមនុស្សដែលឆ្លងជំងឺនេះ ត្រូវបានគេគិតថាបានឆ្លងតាមរយៈការប៉ះពាល់សត្វបក្សីដែលមានជំងឺ (ជាពិសេសសត្វមាន់) ឬលាមករបស់វា ។ សត្វទា និងសត្វបក្សីព្រៃអាចមានផ្ទុកជំងឺផ្តាសាយបក្សីដោយមិនស្តែងចេញរោគសញ្ញាជំងឺទេ ។

មនុស្សគ្រប់វ័យទាំងអស់អាចឆ្លងជំងឺផ្តាសាយបក្សីនេះ ។ ទោះយ៉ាងណាក៏ ជិតពាក់កណ្តាលនៃករណីដែលបានបញ្ជាក់ច្បាស់លាស់ បានកើតលើមនុស្សដែលមានអាយុក្រោម២០ឆ្នាំ ។ ការនៅជិតសត្វបក្សីដែលមានជំងឺ និងលាមករបស់វាជាពិសេសនៅពេលសំលាប់ និងរៀបចំមាន់ធ្វើជាអាហារ គឺជាកត្តាគ្រោះថ្នាក់ដែលកើតមានញឹកញាប់ជាងគេ ។ ដើម្បីកាត់បន្ថយឱកាសនៃការចម្លង មនុស្សគួរតែបន្ថយនូវការប៉ះពាល់ជាមួយសត្វបក្សីដែលមានជំងឺ ឬងាប់ថ្លើ(មាន់មាន់ជល់ ទា ក្តាន ព្រាប គ្រួច) សត្វបក្សីព្រៃដទៃទៀតឬលាមករបស់វា ។

ការបរិភោគសាច់ឬស៊ីតនៅឬចម្អិនមិនទាន់ឆ្អិនល្អរបស់សត្វបក្សីដែលមានជំងឺក៏ជាកត្តាគ្រោះថ្នាក់ដែរ ។ សូមកុំបរិភោគ សាច់ឬស៊ីតបក្សីនៅ ឬចម្អិនមិនទាន់ឆ្អិនល្អ ឬផលិតផលសត្វបក្សីផ្សេងៗទៀត (ដូចជាឈាម ឬថ្លើម) ។

នៅមានតែពីរករណីប៉ុណ្ណោះដែលមនុស្សអាចឆ្លងជំងឺផ្តាសាយបក្សីដោយសារការប៉ះពាល់យ៉ាងជិតស្និទ្ធ (ដូចជាការថែទាំ) ជាមួយមនុស្សដែលកើតជំងឺនេះ ។ ថ្វីបើមានការស្រាវជ្រាវជាច្រើនហើយក៏ដោយ ក៏នៅតែមានការពិភាក្សា

ជំងឺផ្តាសាយបក្សី

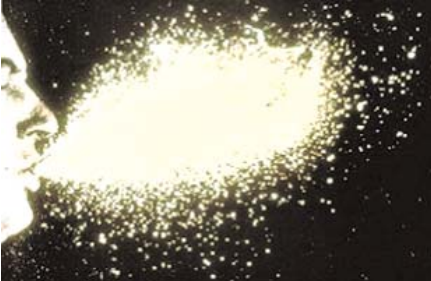
ព័ត៌មាននេះនាំមកជូនលោកអ្នកដោយក្រសួងសុខាភិបាល និងអង្គការសុខភាពពិភពលោក

វីរុក្ខជាបន្តបន្ទាប់ អំពីថាវីរុសជំងឺផ្តាសាយ (រួមទាំងជំងឺផ្តាសាយបក្សី) ឆ្លងដោយរបៀបណា។ ការចម្លងត្រូវបានគេដឹងថាមានឡើងតាមរយៈការផ្ទេរដោយប្រយោលនៃវីរុសពីអ្នកជំងឺម្នាក់ទៅរបស់មួយផ្សេងទៀត (ដូចជាដៃកខ្វក់ ដៃទ្វារ ឬសំភារៈធ្វើរោគវិនិច្ឆ័យជាដើម) បន្ទាប់មកទៀត ឆ្លងទៅច្រមុះឬមាត់របស់មនុស្សម្នាក់ទៀត។ ក្នុងរយៈពេលយូរ (តិចជាង១ម) គ្រាប់តំនក់ធំៗអាចបង្កឱ្យមានការចម្លងដោយផ្ទាល់ពីការក្អក កន្តោស ឬការនិយាយគ្នារបស់អ្នកជំងឺ។ ការស្រាវជ្រាវក៏បានបន្តធ្វើលើការចម្លងតាមការអណ្តែតសាយភាយក្នុងខ្យល់(aerosols)ផងដែរ។

ដូចក្នុងករណីជំងឺឆ្លងដទៃទៀតដែរ វិធីការពារដែលសំខាន់ជាងគេបំផុតគឺការប្រុងប្រយ័ត្នហើយត្រូវលាងដៃជាមួយសាប៊ូ និងទឹកឱ្យបានញឹកញាប់។ ថ្នាំសំលាប់មេរោគអាចសំលាប់ វីរុសជំងឺផ្តាសាយបានយ៉ាងងាយ។ កន្លែងដែលមានសត្វបក្សីឈឺ រស់នៅក្នុងពេលថ្មីៗ គួរតែសំអាតដោយថ្នាំសំលាប់មេរោគ។

The normal flu or seasonal flu often causes human disease and can be easily transmitted between infected people. In healthy people the normal human influenza virus usually causes a mild illness (with cough, fever and fatigue) that does not require medical treatment. Some people, such as the elderly, the very young, and those with immune system or lung disease are at risk of becoming seriously ill with normal flu.

Bird flu (also called Avian Influenza or AI) is not a common disease. Avian Influenza is not yet well adapted to causing infection in humans. There have only been 291 confirmed human cases worldwide (7 in Cambodia). However bird flu is a severe disease and most of these cases have died. It is called bird flu because the majority of people that have caught bird flu are thought to have been infected by contact with diseased birds (especially chickens) or their faeces. Ducks and wild birds can carry bird flu without appearing sick.

People of all ages are susceptible to bird flu. However, nearly half of the confirmed cases have been in people less than 20 years old. Exposure to infected poultry or their faeces, especially when slaughtering and preparing chickens for food are the most common risk factors. To reduce the chance of infection people should minimise their contact with sick or recently dead poultry (chickens, fighting cocks, ducks, geese, pigeons or quail), any wild birds, or their faeces.

Eating raw or undercooked meat or eggs from diseased birds are also risk factors. Do not eat raw or undercooked poultry meat, eggs or other poultry products (such as blood or liver).

There are still only a few cases in which a person may have caught bird flu from close contact (such as caring for) an infected person. Despite much research there continues to be debate about how influenza viruses (including bird flu) are transmitted. Transmission is known to occur through indirect transfer of virus from a case to another object (such as contaminated hands, door handles or diagnostic instruments) then onto another person's nose or mouth. Within close range (less than 1metre) large droplets may cause direct transmission from a case's coughing, sneezing or talking. Research continues into transmission via suspension in the air (aerosols).

As with other infectious illnesses, one of the most important preventative practices is careful and frequent hand-washing with soap and water. Influenza viruses are easily killed by most disinfectants. Areas where sick poultry have recently been housed should be cleaned thoroughly with disinfectants.

Answers to questions from readers on Avian Influenza

This information is brought to you by the Ministry of Health and WHO

២

ហ៊ុយ ចន្ទា

Huy Chantha

គិលានុប្បដ្ឋាកម្មធូរម

Secondary nurse

ផ្នែកពិគ្រោះជំងឺ

Outpatient department

មណ្ឌលសុខភាពវត្តតាមិម ស្រុកប្រតិបត្តិសង្កែ ខេត្តបាត់ដំបង
Wat Tamim HC, Sangke OD, Battambang province.

- តើមនុស្សយើងអាចផ្ទុកមេរោគផ្តាសាយបក្សីបានឬទេ?
- តើយើងអាចធ្វើដូចម្តេចដើម្បីដឹងថា មនុស្សណាម្នាក់មានផ្ទុកមេរោគជំងឺផ្តាសាយបក្សី?
- បើដឹងតើអាចព្យាបាលជាឬទេ ?

Can humans be infected with the avian influenza virus? How can we know who is infected?

ពី១ទៅ៧ថ្ងៃបន្ទាប់ពីមនុស្សម្នាក់បានឆ្លងវីរុសផ្តាសាយបក្សី គាត់នឹងចាប់ផ្តើមមានរោគសញ្ញាស្រដៀងគ្នានឹងរោគសញ្ញារបស់អ្នកដែលបានឆ្លងវីរុសផ្តាសាយមនុស្សធម្មតាដែរ ថ្ងៃបើជំងឺផ្តាសាយបក្សីនឹងមានសភាពធ្ងន់ធ្ងរជាងផ្តាសាយធម្មតាក៏ដោយ ។ ជាទូទៅតែងតែមានគ្រុនក្តៅ ហើយចំណែករោគសញ្ញាផ្លូវដង្ហើមដូចជាក្អក និងការពិបាកដកដង្ហើម គឺជារោគសញ្ញាដំបូងដែលមានរួមជាមួយការឈឺក្បាលនិងអស់កំលាំង ។ មានតែការធ្វើតេស្តនៅមន្ទីរពិសោធន៍ទេដែលអាចបញ្ជាក់ថាអ្នកជំងឺណាម្នាក់បានឆ្លងជំងឺផ្តាសាយបក្សី ។ មានថ្នាំសំរាប់ព្យាបាលជំងឺនេះ ប៉ុន្តែវាមានប្រសិទ្ធភាពតែនៅពេលការព្យាបាលត្រូវបានចាប់ផ្តើម២ថ្ងៃដំបូងបន្ទាប់ពីការចាប់ផ្តើមចេញរោគសញ្ញាប៉ុណ្ណោះ ។

ប្រសិនបើអ្នកមានការសង្ស័យថាមនុស្សណាម្នាក់មានជំងឺផ្តាសាយបក្សី សូមទាក់ទងទៅទូរស័ព្ទលេខ (០១២ ៤៨៨ ៩៨១ ឬ ០១២ ៨៣៦ ៨៦៨) ឬក្រុមឆ្លើយតបបន្ទាន់ទៅនឹងជំងឺផ្តាសាយបក្សីនៅក្នុងខេត្តរបស់លោកអ្នក ។

One to seven days after a person is infected with avian influenza virus they will start to show symptoms that are similar to those of people infected with the normal human influenza virus, although the illness will most likely be more severe. Fever is always present and respiratory symptoms such as dry cough and difficulty in breathing are usually early symptoms, along with headache and tiredness. Only a laboratory test can confirm whether a patient is infected with bird flu. There is a medicine to treat, but it is only effective if treatment is started in the first 2 days after onset of symptoms.

If you suspect a person has Avian Influenza then please contact the AI hotline (on 012 488981 or 012 836868) or your province's AI rapid response team (RRT).

ជំងឺផ្តាសាយបក្សី

ព័ត៌មាននេះនាំមកជូនលោកអ្នកដោយក្រសួងសុខាភិបាល និងអង្គការសុខភាពពិភពលោក

៣

ឃន រតនៈ

Khorn Ratanak

គិលានុប្បដ្ឋាកម្មធូរម

Secondary nurse

ផ្នែកគ្រួសារនិងរបេង

Malaria and TB

មណ្ឌលសុខភាពស្ទឹងត្រែង ស្រុកប្រតិបត្តិស្ទឹងត្រែង ខេត្តស្ទឹងត្រែង
Steung Treng HC, Steung Treng OD, Steung Treng province.

តើគេអាចព្យាបាលជំងឺផ្តាសាយបក្សីនៅទីណា ហើយព្យាបាលដោយរបៀបណា ?
Where can AI cases be treated? And how?

ការព្យាបាលជំងឺផ្តាសាយបក្សីភាគច្រើនដោយវិធីព្យាបាលគាំទ្រតាមរោគសញ្ញា និងភាពធ្ងន់ធ្ងររបស់អ្នកជំងឺ ។ ជាញឹកញាប់ ការព្យាបាលទាមទារការដាក់អ្នកជំងឺឱ្យនៅដាច់ដោយឡែកពីគេ និងមានខ្យល់ចេញចូលនៅក្នុងផ្នែកសង្គ្រោះបន្ទាន់របស់មន្ទីរពេទ្យ ។ Tamiflu® គឺជាឱសថមួយប្រភេទដែលអាចជួយក្នុងការព្យាបាល ប្រសិនបើផ្តល់ឱ្យអ្នកជំងឺក្នុងរយៈពេល ៤៨ម៉ោងដំបូង ។ ប៉ុន្តែស្ត្រីមានផ្ទៃពោះឬកុមារមិនអាចប្រើឱសថនេះបានទេ ។ ក្រសួងសុខាភិបាល បានចាត់តាំងមន្ទីរពេទ្យបង្អែកចំនួន៥ សំរាប់ព្យាបាលអ្នកជំងឺផ្តាសាយបក្សី ។ មន្ទីរពេទ្យទាំងនោះគឺ មន្ទីរពេទ្យកាល់ម៉ែត មន្ទីរពេទ្យបង្អែកខេត្តសៀមរាប មន្ទីរពេទ្យបង្អែកខេត្តស្ទឹងត្រែង មន្ទីរពេទ្យបង្អែកខេត្តកំពង់ចាម និងមន្ទីរពេទ្យបង្អែកខេត្តកំពត ។

Treatment for bird flu is mostly supportive. It often requires isolation and ventilation in an intensive care hospital facility. Tamiflu® is a medicine that if given in the first 48 hours from onset might assist treatment, however, this drug should not be given to pregnant women or young children unless absolutely necessary. The Ministry of Health has designated five AI referral hospitals to treat bird flu patients. These are: The Calmet hospital, Seam Riep Referral hospital, Steung Treng Referral hospital, Kampong Cham Referral hospital and Kampot Referral hospital.

៤

កែវ កក្កដា

Keo Kakada

សិស្សសាលាពេទ្យ

Pharmacy student

ផ្នែកគិលានុប្បដ្ឋាកម្មធូរម

Secondary nurse

ខេត្តស្ទឹងត្រែង

Steung Treng RTC

តើជំងឺផ្តាសាយបក្សីអាចច្រឡំជាមួយជំងឺរបេងដែរឬទេ ?
Can AI be confused with TB?

អាចច្រឡំបានដែរពីព្រោះជំងឺទាំងពីរនេះបណ្តាលឱ្យមានការក្អកដូចគ្នា ប៉ុន្តែជំងឺរបេងប្រើពេលវេលាយ៉ាងយូរដើម្បីបង្កជំងឺ ចំណែកជំងឺផ្តាសាយបក្សីមានការចាប់ផ្តើមយ៉ាងលឿនភ្លាមៗ (រយៈពេល ពី១ទៅ៧ថ្ងៃ បន្ទាប់ពីឆ្លង) ។ បន្ទាប់ពីមានការពិនិត្យដោយវេជ្ជបណ្ឌិត និងអាចដោយការថតកាំរស្មី X និងការធ្វើតេស្តឈាមរោគវិនិច្ឆ័យនៃជំងឺរបេងឬជំងឺផ្តាសាយបក្សីនឹងអាចកាន់តែមានភាពច្បាស់លាស់ ។ ប្រសិនបើមានការសង្ស័យថា តើជំងឺផ្តាសាយបក្សីឬជំងឺរបេងត្រូវតែទៅជួបវេជ្ជបណ្ឌិតឬទៅមន្ទីរពេទ្យ ។

Possibly, because both diseases cause coughing, but TB takes a long time to cause disease, whereas the onset of bird flu is sudden (within 1 to 7 days from infection). After examination by a doctor and possibly xrays and blood tests a diagnosis of TB or AI will be more clear. If AI or TB is suspected a doctor or hospital should be visited.

Answers to questions from readers on
Avian Influenza

This information is brought to you by the Ministry of Health and WHO

៥	ឈឹម ថា	គិលានុប្បដ្ឋាកបឋម	ផ្នែកពិគ្រោះជំងឺ
	Chhim Chea	Primary nurse	Outpatient department

មណ្ឌលសុខភាពរកាកណ្តាល ស្រុកប្រតិបត្តិក្រចេះ ខេត្តក្រចេះ ។
 Rokarkandal HC, Kratie OD, Kratie province.

ប្រសិនបើអ្នកចិញ្ចឹមមាន់មានរោគសញ្ញាភ្នែកឡើងក្រហម ហើយក្អកនិងហត់យ៉ាងចម្លែក តើនេះអាចចាត់ទុកថាជានឹងផ្តាសាយបក្សីដែរឬទេ?
 If a chicken/duck raiser has eye infection, cough and difficult breathing, can all these problems be considered as having AI ?

អ្នកដែលមានគ្រុនក្តៅ និងក្អក ឬដកដង្ហើមញាប់ ដែលបានប៉ះពាល់ថ្មីជាមួយសត្វបក្សីឈឺឬងាប់ ឬបានប៉ះពាល់អ្នកផ្សេងទៀត ដែលបានសំរាកពេទ្យដោយសារជំងឺផ្លូវដង្ហើមធ្ងន់ធ្ងរ អាចជាអ្នកកើតជំងឺផ្តាសាយបក្សី ។ ភ្នែកក្រហម (ការរលាកភ្នែក) មិនមែនជារោគសញ្ញាដែលបានរាយការជាញឹកញាប់នៃជំងឺផ្តាសាយបក្សីទេ ។
 Any person with a fever and cough or shortness of breath who has had recent contact with sick or dead birds or another person hospitalized with severe respiratory disease might have bird flu. Eye infection is not a commonly reported symptom of avian influenza.

៦	តុន ប៊ុនរី	គិលានុប្បដ្ឋាកបឋម	ផ្នែកពិគ្រោះជំងឺ
	Tun Bunry	Primary nurse	Outpatient department

មណ្ឌលសុខភាពថាឡាបរិវាត់ ស្រុកប្រតិបត្តិ ស្ទឹងត្រែង ខេត្តស្ទឹងត្រែង
 Thalaborivat HC, Steung Treng OD, Steung Treng province

■ តើជំងឺផ្តាសាយបក្សីអាចឆ្លងទៅសត្វជើងបួនដែរឬទេ ? ហេតុអ្វី?
 ■ ប្រសិនបើក្របីទៅទឹកទឹក ឬត្រាំទឹកត្រពាំងដែលសត្វមានជំងឺផ្តាសាយបក្សីនៅ តើសត្វក្របីនោះអាចឆ្លងជំងឺផ្តាសាយបក្សីឬទេ?
 Can a four-footed animal get AI? Why? If a buffalo drinks water in a pond where infected ducks stay, can the buffalo be infected?

កន្លងមកធ្លាប់មានករណីជំងឺផ្តាសាយបក្សីលើសត្វខ្លា និងឆ្កា ដែលបានស៊ីសាច់មាន់ឈឺឬងាប់ ។ វាជាករណីកម្របំផុតដែលសត្វក្របីអាចឆ្លងជំងឺនេះដោយសារទឹកដែលមានអាចម៍សត្វទា ឬបក្សីព្រៃនោះ ។
 There have been cases of bird flu in tigers and cats that have eaten sick or dead chickens. It is extremely unlikely that a buffalo could become infected from drinking water infected with duck or wild bird faces.

ជំងឺផ្តាសាយបក្សី

ព័ត៌មាននេះនាំមកជូនលោកអ្នកដោយក្រសួងសុខាភិបាល និងអង្គការសុខភាពពិភពលោក

WORLD HEALTH ORGANIZATION

៧

សែក សាមួន
Sek Samuon

គិលានុប្បដ្ឋាកមធូរម
Secondary nurse

ផ្នែកពិគ្រោះជំងឺ
Outpatient department

មណ្ឌលសុខភាពជ្រាវ ស្រុកប្រតិបត្តិ សៀមរាប ខេត្តសៀមរាប
Chreav HC, Siem Reap OD, Siem Reap province

តើគេអាចធ្វើតេស្តឈាមលើអ្នកដែលសង្ស័យថាមានផ្ទុកមេរោគផ្តាសាយបក្សីដែរឬទេ? ហេតុអ្វី?
Can we do the blood testing on a suspect AI carrier, and why?

ការធ្វើតេស្តឈាម និងទឹកអិលពីច្រមុះនិងបំពង់ករបស់អ្នកជំងឺ ត្រូវបានអនុវត្តដើម្បីបញ្ជាក់អំពីរោគវិនិច្ឆ័យរបស់វេជ្ជបណ្ឌិតទៅលើករណីសង្ស័យថាជាជំងឺផ្តាសាយបក្សី។ ប្រសិនបើមានការសង្ស័យមនុស្សម្នាក់មានជំងឺផ្តាសាយបក្សី ត្រូវទាក់ទងក្រុមឆ្លើយតបបន្ទាន់ប្រចាំខេត្តដើម្បីប្រមូលសំណាកបញ្ជូនទៅកាន់មន្ទីរពិសោធន៍ដែលមានការអនុញ្ញាត។

រាល់ករណីសង្ស័យទាំងអស់គួរត្រូវបានយកមកពិនិត្យ ដើម្បីចាត់ការឆ្លើយតបពីមន្ទីរពេទ្យខេត្តនិងមន្ទីរជាតិ ដើម្បីធានាថាគ្មានការចម្លងទៅមនុស្សដទៃទៀតបាន។

Tests on patient blood samples and swabs from the nose and throat are used to confirm the doctor's diagnosis of a suspect avian influenza case. If a person is suspected of having bird flu then the province's rapid response team should be contacted to arrange for specimen collection and transport to an approved laboratory.

All suspected cases should be sampled to help direct the response from the provincial and central Health Department to ensure no more people are infected.

៨

ហ៊ីង សុភោធិ
Hing Sopheavy

គិលានុប្បដ្ឋាកមធូរម
Secondary nurse

ផ្នែកពិគ្រោះជំងឺ
Outpatient department

មណ្ឌលសុខភាពថ្មគោល ស្រុកប្រតិបត្តិថ្មគោល ខេត្តបាត់ដំបង
Thmor Kol HC, Thmor Kol OD, Battambang province.

ឈាមជាមូលហេតុមួយដែលជំងឺផ្តាសាយបក្សីអាចឆ្លងបាន ដូច្នេះតើជំងឺផ្តាសាយបក្សីអាច ឆ្លងតាមការចាក់ថ្នាំ ដែរឬទេ?
Blood is a cause of AI transmission, so can AI be transmitted through injection?

ការឆ្លងជំងឺផ្តាសាយបក្សីទៅមនុស្សម្នាក់ទៀតប្រហែលជាអាចកើតមានតាមរយៈការទុកដាក់មិនបានត្រឹមត្រូវល្អនូវមូលដែលបានប្រើសំរាប់បូមឈាមករណីជំងឺផ្តាសាយបក្សីរួច។ ប៉ុន្តែរហូតដល់ពេលនេះ ពុំដែលមានករណីឆ្លងរបៀបនេះត្រូវបានរាយការណ៍នៅឡើយទេ។

Through mishandling a needle used to sample a case of bird flu it is possible that another person might be infected. No such cases have been reported to date.

Answers to questions from readers on Avian Influenza

This information is brought to you by the Ministry of Health and WHO

ឃ្លីន សោភណ្ណ
Thoeun Sophorn

ឆ្មបមធុម
Secondary midwife

ផ្នែកសម្ព័ន
Maternity ward

មន្ទីរពេទ្យបង្អែកខេត្តសៀមរាប
Siem Reap RH

តើមានវ៉ាក់សាំងចាក់ការពារជំងឺផ្តាសាយបក្សីដែរឬទេ?

Do we have vaccine for bird flu?

មានក្រុមហ៊ុនច្រើននៅលើពិភពលោកបានកំពុងធ្វើការពិសោធន៍វ៉ាក់សាំងបង្ការជំងឺផ្តាសាយបក្សីទៅលើមនុស្ស ប៉ុន្តែពុំទាន់មានវ៉ាក់សាំងសំរាប់ប្រើនៅឡើយទេ។ យើងក៏ពុំទាន់ដឹងនៅឡើយទេថា តើវីរុសជំងឺផ្តាសាយបក្សីនឹងធ្វើការបំប្លែងខ្លួនវាប្លាយដំណើរនោះ។ ការបំប្លែងខ្លួននេះអាចធ្វើឱ្យវ៉ាក់សាំងគ្មានប្រសិទ្ធភាព។

ការចាក់វ៉ាក់សាំងការពារជំងឺផ្តាសាយធម្មតាមិនអាចការពារជំងឺផ្តាសាយបក្សីបានទេ។ ប៉ុន្តែក្នុងពេលបច្ចុប្បន្ននេះ បុគ្គលិកពេទ្យដែលជាសមាជិកក្រុមឆ្លើយតបបន្ទាន់ និងបុគ្គលិកពេទ្យដែលធ្វើការនៅតាមមន្ទីរពេទ្យ អាចមានប៉ះពាល់ជិតស្និទ្ធជាមួយអ្នកជំងឺផ្តាសាយបក្សី ត្រូវបានណែនាំឱ្យចាក់ថ្នាំវ៉ាក់សាំងការពារជំងឺផ្តាសាយធម្មតា។ ការធ្វើដូច្នោះ ពីព្រោះថាវីរុសជំងឺផ្តាសាយបក្សីនឹងមានឱកាសតិចតួចក្នុងការភ្ជាប់ខ្លួនវាជាមួយវីរុសជំងឺផ្តាសាយធម្មតានៅក្នុងខ្លួនបុគ្គលិកពេទ្យ។

ពាក់ម៉ាស់ N95 តាមការណែនាំ
Wearing an N95 Mask as recommended

Several companies around the world are conducting trials in humans of vaccines for bird flu, however none are available yet. It is also unknown whether the virus that causes AI will mutate. This could make these vaccines ineffective.

Vaccination for normal flu is not protective for bird flu. However, presently all health care workers who are members of Rapid Response Teams (RRT) and health workers that work at any hospital that might work closely with AI patients are advised to seek vaccination for normal flu. This is because there is a small chance that the bird flu virus might combine with the normal flu virus in an infected health care worker.

ជំងឺផ្តាសាយបក្សី

ព័ត៌មាននេះនាំមកជូនលោកអ្នកដោយក្រសួងសុខាភិបាល និងអង្គការសុខភាពពិភពលោក

WORLD HEALTH ORGANIZATION

១០

ស៊ីវ គុនពិត្ត
Siv Kunpitou

គិលានុប្បដ្ឋាកម្ស័យ
Secondary nurse

ផ្នែកពិគ្រោះជំងឺ
Outpatient department

មណ្ឌលសុខភាពបឹងព្រីង ស្រុកប្រតិបត្តិផ្ទៃគោល ខេត្តបាត់ដំបង
Boeung Pring HC, Thmor Kol OD, Battambang province

ជំងឺផ្តាសាយបក្សីអាចឆ្លងតាមខ្យល់ ប្រសិនបើម៉ាស់មានគុណភាពមិនល្អ តើយើងអាចឆ្លងជំងឺនេះបានដែរឬទេ?
Because AI can be transmitted through the air, can a person wearing a poor quality mask get AI?

ម៉ាស់ពិសេសត្រូវបានប្រើប្រាស់ដើម្បីការពារបុគ្គលិកពេទ្យពីការឆ្លងជំងឺផ្តាសាយបក្សី ។ ម៉ាស់នោះត្រូវបានគេហៅថា ម៉ាស់ N95 ហើយវិរុសមិនអាចជ្រាបចូលបានទេ ។ នៅពេលធ្វើការថែទាំអ្នកជំងឺដែលសង្ស័យថាមានជំងឺផ្តាសាយបក្សី បុគ្គលិកពេទ្យទាំងអស់ត្រូវតែប្រើម៉ាស់N95នេះ ។ ម៉ាស់ដែលប្រើក្នុងពេលរក្សាកាត់មិនមានប្រសិទ្ធភាពគ្រប់គ្រាន់សំរាប់ធ្វើការងារនេះទេ ។

វាមានសារសំខាន់ណាស់ដែលត្រូវប្រើម៉ាស់នេះ និងពាក់ឱ្យបានត្រឹមត្រូវ (សូមមើលរូប) ។ មុននឹងពាក់វាត្រូវលាងសំអាតដៃឱ្យស្អាតជានិច្ច ។ ម៉ាស់នេះត្រូវពាក់ឱ្យគ្របច្រមុះ មាត់ និងចង្កា ។ ដើម្បីដឹងថាម៉ាស់ត្រូវបានពាក់ត្រឹមត្រូវឬនៅ អ្នកត្រូវដកដង្ហើមចូលឱ្យវែងៗ ហើយម៉ាស់នោះគួរតែផុតចូល ។ បន្ទាប់មកអ្នកត្រូវដក ដង្ហើមចេញឱ្យបានលឿន ហើយសំគាល់មើលក្រែងមានអ្វីជ្រាបចេញនៅជុំវិញម៉ាស់ ។ ត្រូវច្របាច់ខ្សែបន្ទះដែកនៅ ពីលើ ច្រមុះ ដើម្បីឱ្យវាជិតល្អ ។

នៅពេលដោះម៉ាស់ចេញវិញ ត្រូវប៉ះតែខ្សែយឺត មិនត្រូវប៉ះពាល់ផ្នែកខាងមុខនៃម៉ាស់ឡើយ ព្រោះវាអាចឆ្លងមេរោគ ។ ត្រូវដាក់ម៉ាស់ចូលទៅក្នុងស្បោងផ្លាស្ទិកដោយប្រុងប្រយ័ត្ន ចុងបិទស្បោង ហើយយកទៅចោលក្នុងធុងដែលមានគំរូ ។ លាងសំអាតដៃម្តងទៀតបន្ទាប់ពីដោះម៉ាស់ចេញ និងមុនប៉ះផ្ទៃមុខរបស់អ្នក ។

Special masks must be used to protect health care workers from AI infection. These are called N95 masks and can filter out viruses. When caring for patients suspected of having bird flu all health care workers should use an N95 mask. A normal surgical mask is not good enough for this job.

It is very important that the mask is put on and worn correctly (see Picture). Before putting a mask on you should always wash your hands. The mask should be placed so that it covers your nose, mouth and chin. To test if the mask is correctly fitted you should inhale deeply - the mask should collapse. Then you should exhale quickly and note any leakages around the sides of the mask. Squeeze the metal strip over the nose to improve the fit.

When removing the mask touch the elastic straps only - do not touch the front of the mask as it may be infected. Carefully place the mask into a plastic bag, tie the bag closed, and dispose in a bin with a lid. Wash your hands again after removing the mask and before touching your face.

Answers to questions from readers on Avian Influenza

This information is brought to you by the Ministry of Health and WHO

១១	ម៉ែន ឈុន	គិលានុប្បដ្ឋាកបឋម	ផ្នែកជំងឺរបេង
	Men Chhun	Primary nurse	TB department
មណ្ឌលសុខភាពស្ទឹងត្រែង ស្រុកប្រតិបត្តិស្ទឹងត្រែង ខេត្តស្ទឹងត្រែង Steung Treng HC, Steung Treng OD, Steung Treng Province			

តើការមិនប្រើម៉ាស់ការពារនៅតាមទីផ្សារ ឬ ទីសាធារណៈអាចឆ្លងជំងឺផ្តាសាយបក្សីបានដែរឬទេ?
If we do not wear a mask in a market or public place, can we get AI?

ក្នុងពេលបច្ចុប្បន្ននេះ ដោយសារតែវីរុសជំងឺផ្តាសាយបក្សីមិនទាន់បានសំរាប់ខ្លួនវាដើម្បីធ្វើការចំលងពីមនុស្សទៅមនុស្ស ដូច្នេះវាជាការកម្រណាស់ដែលមនុស្សម្នាក់អាចឆ្លងជំងឺផ្តាសាយបក្សីនៅតាមទីសាធារណៈ ដូចជាទីផ្សារ ។ ក្រសួងសុខាភិបាល អង្គការសុខភាពពិភពលោក និងអ្នកវិទ្យាសាស្ត្រនៅជុំវិញពិភពលោកកំពុងធ្វើការតាមដានជាប្រចាំទៅលើវីរុសជំងឺផ្តាសាយបក្សីនេះថាតើវាមានធ្វើការចំលងនិងសំរាប់ខ្លួនវាដើម្បីអាចចំលងពីមនុស្សទៅមនុស្សឬទេ ។ ប្រសិនបើ មានការចំលងនិងសំរាប់ខ្លួននេះកើតឡើង នោះវាប្រហែលជាអាចមានការឆ្លងជំងឺផ្តាសាយបក្សីនេះនៅតាមទីសាធារណៈ ។ ប្រសិនបើមានហេតុការណ៍នេះកើតឡើង លោកអ្នកនឹងបានទទួលព័ត៌មានបន្ថែមនៅតាមមណ្ឌលសុខភាព មន្ទីរពេទ្យរបស់អ្នក ឬមន្ទីរសុខាភិបាល ។

ម៉ាស់ធម្មតាដែលពាក់ក្នុងពេលការវះកាត់អាចផ្តល់ឱ្យអ្នកជំងឺដែលក្អក ដើម្បីកុំឱ្យតំនក់តូចៗដែលចេញពីការក្អកចូលទៅក្នុងខ្យល់ ឆ្លងដល់មនុស្សដទៃទៀតបាន ។ ត្រូវផ្តល់ម៉ាស់ដល់គ្រប់អ្នកមានជំងឺក្អកទាំងអស់ ដែលមកមណ្ឌលសុខភាពឬមន្ទីរពេទ្យ ។

At the moment, because the bird flu virus is not well adapted to transmission from human-to-human it is highly unlikely that a person will become infected with AI in a public place such as a market. The Ministry of Health, WHO and scientists around the world are constantly monitoring the bird flu virus to see if it mutates and becomes better adapted to transmission between humans. If this occurs then it might become possible to catch AI in public places. Further information will be available at your local health centre, hospital or health department if this occurs.

A normal surgical mask can given to coughing patients to prevent droplets that they cough into the air from infecting other people. Any coughing people attending health centers or hospitals should be offered a mask.

ជំងឺផ្តាសាយបក្សី

ព័ត៌មាននេះនាំមកជូនលោកអ្នកដោយក្រសួងសុខាភិបាល និងអង្គការសុខភាពពិភពលោក

១២

ឡេង វ៉ាតូច
Leng Vatouch

គិលានុប្បដ្ឋាកមធូរម
Secondary nurse

ផ្នែកចាក់ថ្នាំបង្ការ
Immunization department

មណ្ឌលសុខភាពខ្សាច់អណ្តែត ស្រុកប្រតិបត្តិឆ្លង ខេត្តក្រចេះ
Ksach Kandal HC, Chhlong OD, Kratie province

- បើសិនជាសត្វបក្សីព្រៃ ដូចជាសារិកាកែវ និងចាបមួយចំនួនក៏អាចឆ្លងជំងឺផ្តាសាយបក្សីដែរ តើយើងគួរធ្វើដូចម្តេចដើម្បីបង្ការការចម្លងជំងឺនេះពីសត្វបក្សីព្រៃទៅសត្វមាន់ទារបស់យើងបាន ?
- ហេតុអ្វីជំងឺផ្តាសាយបក្សី ទើបតែចាប់កើតមានក្នុងរយៈពេលប៉ុន្មានឆ្នាំចុងក្រោយនេះ?
If wild birds also can get bird flu, how do we prevent them from transmitting the virus to our chickens and ducks? Why bird flu has just started to occur in the past few years?

គេបានគិតថា សត្វព្រៃដែលជាអ្នកផ្ទុកជំងឺផ្តាសាយបក្សី មានសត្វទាព្រៃនិងសត្វបក្សីដែលផ្លាស់ទីកន្លែងពីមួយទៅមួយតាមរដូវកាល ។ ដើម្បីការពារសត្វមាន់ ទារកុំឱ្យឆ្លងជំងឺនេះបាន ត្រូវដាក់សត្វទាំងនោះនៅកន្លែងដែលពួកវាមិនអាចជួបទាក់ទងផ្ទាល់ជាមួយទានិងសត្វបក្សីព្រៃទាំងបាន ។ យើងក៏ត្រូវការការពារកុំឱ្យសត្វទា និងសត្វបក្សីព្រៃប្រឈមកររបស់វា មកប៉ះពាល់ទឹកនិងចំណីរបស់សត្វមាន់-ទារបស់យើង ។

ជំងឺផ្តាសាយបក្សីមិនមែនទើបតែឡើងថ្មីលើសត្វបក្សីទេ ។ ជំងឺនេះបានបណ្តាលឱ្យសត្វមាន់ងាប់ជាច្រើនកាលពីពេលមុននៅទ្វីបអាស៊ី និងកន្លែងដទៃទៀតក្នុងពិភពលោក ។ ជំងឺផ្តាសាយបក្សីដែលរាលដាលជាបន្តបន្ទាប់លើសត្វទានិងសត្វបក្សីព្រៃជារឿយៗមិនបង្កជាបញ្ហាទេ ។

អ្វីដែលជាការខុសគ្នាស្តីអំពីការផ្ទុះជំងឺនេះតាំងពីឆ្នាំ១៩៩៧នោះ គឺថាមនុស្សបានឆ្លងជំងឺនេះដែរ ។ ប្រភេទវិរុសថ្មីដែលកំពុងធ្វើឱ្យមានការផ្ទុះជំងឺនេះនៅលើសត្វមាន់និងមនុស្សអាចបណ្តាលឱ្យមានការផ្ទុះឡើងនៃជំងឺមួយដែលប៉ះពាល់ដល់មនុស្សរាប់លាននាក់ក្នុងពិភពលោកនេះ ។

The wild animal reservoir of bird flu is thought to be wild ducks and migratory birds. To prevent poultry becoming infected they should be housed where they can not come into direct contact with ducks and wild birds. Their water and food sources need to also be protected from duck and wild bird contact or faeces.

Avian influenza is not new in birds, it has caused outbreaks of deaths in chickens before in Asia and elsewhere in the world. Bird flus constantly circulate in duck and wild bird populations often not causing any problems.

What is different about the outbreaks since 1997 is that humans have been infected. The new strain of virus that is causing these outbreaks in chickens and humans could potentially lead to an outbreak that affects millions of people across the world.